

VERANDEREN IS EEN KUNST

De meeste verandermanagementboeken laten prachtig de tijdgeest zien van de wereld waarin we nu leven. Immers, deze boeken bevestigen datgene waar we op dit moment in geloven en daarmee veranderen ze onze aannames en ons denken niet. Einstein zei het al:

'WE CANNOT SOLVE OUR PROBLEMS WITH THE SAME THINKING WE USED WHEN WE CREATED THEM.'

Steeds opnieuw onderzoeken wat je voor 'waarheid' aanneemt, is de opgave als je organisaties wilt veranderen. Ik ben dit gaan organiseren voor mezelf door tien jaar geleden te gaan samenwerken met kunstenaars. Mensen, die in een andere omgeving met een andere taal zijn opgeleid en groot geworden. En daarmee per definitie mijn waarheden ter discussie stellen. Ik leerde van een beeldend kunstenaar mijn analyses, adviezen en oplossingen 'weg te gooien' om met hetzelfde materiaal steeds weer nieuwe analyses, adviezen en oplossingen te maken. En ik leerde van een theatermaker hoe je de ruimte, artefacten en de opbouw van je dag kunt gebruiken om in een theater met driehonderd mensen hen allemaal individueel te raken en te bewegen. Van een dichter leerde ik taal te gebruiken die niet ordent, maar die spreekt tot de verbeelding en daarmee verruimt.

Een ambtenaar vroeg mij een maand geleden om te onderzoeken waarom het beleid van haar Ministerie tot op heden niet werkt. Al snel werd voor mij zichtbaar dat het ingezette beleid was gestoeld op ideaalbeelden.

Ook werd mij duidelijk dat deze ambtenaar ervan overtuigd was dat je zelf kunt leren

door je eigen vraagstukken door iemand anders te laten onderzoeken. Ten slotte had deze ambtenaar de veronderstelling dat zij vervangbaar was door iedere andere willekeurige ambtenaar. Al snel liet ik haar weten dat ik ook weleens had geprobeerd om mijn personal trainer voor mij te laten sporten, maar dat daarmee de kilo's er niet afgaan en mijn conditie niet verbetert. Ze moest erom lachen. En ik liet haar van een collega-filmregisseur twee interviews zien, die de ideaalbeelden waar het beleid op gestoeld is direct aan het wankelen brachten. Dat deed haar twijfelen. Tenslotte vroeg ik haar wat haar bewoog in dit onderzoek. Het bleek dat zij zeer persoonlijk betrokken was bij het onderwerp. Dat overtuigde haar om zelf samen met mij te gaan onderzoeken welk beleid precies helpend zou zijn in het veld en welke interventies zij als ambtenaar zou moeten inzetten of juist zou moeten laten. Ik zou veranderkundigen van harte willen aanbevelen om naast een studie Bedrijfskunde ook een opleiding aan een kunstacademie te volgen. Of samen te werken met kunstenaars die aanleg hebben voor veranderen in organisaties. Veranderen is namelijk écht een kunst.

--

Shirine Moerkerken werkt samen met verschillende kunstenaars als interventiekundige bij *Strange / Strategy and Change* en helpt organisaties bij het veranderen van de wijze waarop zij antwoorden geven op maatschappelijke vraagstukken. Zij schreef erover in haar boek *Hoe ik verander*.

